

باسمه تعالی

دستورالعمل فنی صدور مجوز مزارع حدواسط قزل آلائی رنگین کمان

1. مقدمه:

یکی از مهمترین ضرورت های پرورش ماهی قزل آلا، تأمین بچه ماهی با کیفیت و به اندازه کافی در زمان مورد نظر می باشد. با توجه به نیاز مراکز تکثیر ماهی قزل آلا به شرایط و ویژگی های خاص بویژه از نظر کیفیت منبع آبی، امکان احداث این مراکز در تمامی استان های کشور وجود ندارد.

تهیه بچه ماهی از مراکز تکثیر از مشکلات مهم پرورش دهندگان ماهی، به خصوص در مزارع خرد می باشد. به عنوان مثال می توان به دوری مسافت، پراکندگی واحدهای خرد، هزینه های حمل، استرس وارده به بچه ماهیان در زمان حمل اشاره نمود.

از جمله فعالیتهایی که اخیراً به منظور رفع مشکل مذکور در کشور اجرایی شده است، تولید بچه ماهی در مزارع حدواسط از مرحله تخم چشم زده و پرورش آن تا وزن 5 گرم می باشد.

این دستورالعمل به منظور ساماندهی بهتر مزارع حدواسط و برنامه ریزی برای تأمین بچه ماهی مورد نیاز کشور تدوین شده است تا نسبت به صدور پروانه به متقاضیانی که از نظر محیطی، تأسیساتی و بهداشتی واجد شرایط باشند اقدام گردد.

2. تعریف:

«مزرعه حدواسط بچه ماهی قزل آلا، مزرعه ای است که به پرورش بچه ماهی قزل

آلا از مرحله تخم چشم زده تا وزن 5 (پنج) گرم اقدام می نماید.»

3. اهداف:

- 3.1. ساماندهی و قانونمند کردن صدور پروانه برای متقاضیان ایجاد مزارع حدواسط
- 3.2. تأمین بچه ماهی مورد نیاز در تمام فصول سال برای مزارع پرورش ماهی
- 3.3. رعایت اصول فنی، بهداشتی و قرنطینه ای در مراحل ساخت و بهره برداری و نظارت بر فرایند

تولید

4. فرایند صدور پروانه:

صدور پروانه مزارع حد واسط تابع قانون نظام جامع دامپروری و دستورالعمل های اجرایی آن می باشد و بر اساس سیاست های معاونت توسعه آبیاری پروری و با کسب استعلام از اداره کل یا مدیریت شیلات استان صورت می گیرد.

5. ظرفیت مزارع:

- 5.1. با توجه به حداقل میزان دبی آب مورد نیاز (بند 6) ، حداقل ظرفیت نگهداری تخم چشم زده (ظرفیت پایه) در هر دوره ، تعداد **150000** (یکصد و پنجاه هزار) است.
- 5.2. حداقل ظرفیت سالانه تولید بر مبنای چهار دوره تولید، مجموعاً **600000** (ششصد هزار) عدد است.
- 5.3. با افزایش میزان آب در دسترس به ازای هر لیتر در ثانیه افزایش، تعداد **75000**(هفتاد و پنج هزار) عدد به ظرفیت اسمی پروانه افزوده می شود.
- 5.4. برای منابع آبی با پ هاش بیشتر از $7/3$ ، به ازای هر $0/1$ افزایش پ هاش مقدار 5 درصد از ظرفیت پایه و افزایش ظرفیت فوق کاهش می یابد.
- 5.5. حداکثر ظرفیت اسمی برای صدور مجوز مزارع حد واسط **5000000**(پنج میلیون) عدد تخم می باشد.

6. الزامات و مشخصات فنی:

الف - منبع آبی

- 6.1. منابع آبی مجاز برای تاسیس مزارع حد واسط صرفاً شامل چشمه، چاه و قنات می باشد.
- 6.2. دارا بودن پروانه بهره برداری از منبع آبی برای تمام طول سال الزامی است. در صورت استفاده از آب چاه، بهره برداران موظف اند، از حیث میزان برداشت آب کلیه شرایط مندرج در پروانه بهره برداری آب چاه را بطور کامل رعایت نمایند.

6.3. حداقل دبی آب برای صدور مجوز، 5 (پنج) لیتر در ثانیه است و منابع با دبی کمتر از 5 لیتر، مورد تایید نمی باشد.

6.4. دمای آب منبع آبی در طول سال باید بین 8-14 درجه سانتی گراد باشد.

6.5. منابع آبی باید دارای شرایط فیزیکی و شیمیایی مورد نیاز براساس جدول استاندارد پیوست باشد. تبصره: نمونه برداری و آزمایشات نمونه آب توسط آزمایشگاه معتمد محیط زیست و یا آزمایشگاه هایی که توسط شیلات تایید شده اند، انجام می شود و نتایج آزمایشگاه های غیر معتبر، قابل قبول نمی باشد.

ب- ابنیه و تاسیسات

6.1. حداقل زمین مورد نیاز برای احداث مزرعه حد فاصل پانصد متر مربع می باشد.

6.2. ابنیه مورد نیاز برای احداث مزرعه حدواسط با حداقل ظرفیت (600000 تخم) به شرح ذیل می باشد:

- مساحت سالن انکوباسیون و نگهداری بچه ماهی تا وزن دو گرم **50 مترمربع**
- مساحت مفید استخرهای بچه ماهی **150 مترمربع**
- مساحت ساختمان های جانبی **50 مترمربع**

تبصره 1: به ازای هر **75000** عدد افزایش ظرفیت اسمی پروانه، میزان مساحت مورد نیاز برای سالن انکوباسیون **15-20** درصد، استخرهای بچه ماهی **10** درصد و مساحت کل زمین مورد نیاز حداکثر **10** درصد به اعداد فوق اضافه می شود.

تبصره 2: مساحت ساختمان های جانبی براساس ظرفیت نهایی، حداکثر تا **150** مترمربع قابل افزایش خواهد بود.

6.3. سالن نگهداری تخم چشم زده (انکوباسیون) باید واجد شرایط بهداشتی و فضای کافی جهت فعالیت باشد.

- 6.4. تعداد تراف های استاندارد مورد نیاز برابر یک چهارم ظرفیت سالانه در نظر گرفته شود.
- 6.5. سالن انکوباسیون می بایست از نظر تهویه فضایی مناسب بوده و روشنایی آن قابل کنترل باشد.
- 6.6. ورود و خروج آب در سالن انکوباسیون به سهولت انجام شود.
- 6.7. لاروهای حاصل از تفریح حداکثر تا وزن 0/5 گرم در تراف ها نگهداری شده و فضای مناسب پرورش لارو و بچه ماهی تا وزن 5 گرم پیش بینی گردد.
- 6.8. مراکز حدواسط مجاز به فروش بچه ماهی با وزن کمتر از یک گرم نمی باشند.

7. تذکرات و سایر ضوابط

- 7.1. این دستورالعمل از تاریخ ابلاغ معتبر و لازم الاجرا می باشد و سایر ضوابط مغایر با آن از درجه اعتبار ساقط است.
- 7.2. این دستورالعمل برای صدور مجوز مزارع حدواسط جدید تدوین شده و پروانه مزارع قبلی در صورت دارا بودن شرایط و رعایت ضوابط مندرج در این دستورالعمل با تأیید شیلات استان قابل تمدید است.

جدول 1- جدول استاندارد پارامترهای کیفی آب مزارع حدواسط قزل الای رنگین کمان

پارامتر	واحد	میزان مجاز	ماخذ
دمای آب	سانتی گراد	14 - 8	براساس تجارب بومی
اکسیژن محلول	میلی گرم در لیتر	> ۷	Piper et al., 1982
دی اکسید کربن	میلی گرم در لیتر	> ۱۰	Piper et al., 1982
فشار گاز کل	درصد	115 - 114	Piper et al., 1982
قلیائیت کل	میلی گرم در لیتر	400 - 10	Piper et al., 1982
سختی کل	میلی گرم در لیتر	400 - 10	Piper et al., 1982
بی اچ		8/0 - 6/5	Piper et al., 1982
کلسیم	میلی گرم در لیتر	160 - 4	Piper et al., 1982
کلر	میلی گرم در لیتر	> ۰/۱۵	Piper et al., 1982
منگنز	میلی گرم در لیتر	> ۰/۰۱	Piper et al., 1982
آهن (کل)	میلی گرم در لیتر	> ۰/۱۵	Piper et al., 1982
فسفر	میلی گرم در لیتر	3/0 - 0/01	Piper et al., 1982
آلومینیم	میلی گرم در لیتر	۰/۱	Piper et al., 1982
روی	میلی گرم در لیتر	> ۰/۰۵	Piper et al., 1982
مواد معلق	میلی گرم در لیتر	> ۳ (برای تخم) > ۱۵ (برای پرورش)	Piper et al., 1982
آمونیاک	میلی گرم در لیتر	> ۰/۰۱۲	Piper et al., 1982
نترات	میلی گرم در لیتر	3/0 - 0	Piper et al., 1982
نیتريت	میلی گرم در لیتر	0/015	Piper et al., 1982
سولفید هیدروژن	میکروگرم در لیتر	> ۱/۰	Piper et al., 1982
مس	میکروگرم در لیتر	2 (آب سبک) 4 - 3 (آب سخت)	Piper et al., 1982
کادمیوم	میکروگرم در لیتر	0/8 - 0/2 (آب سبک) 1/8 - 1/3 (آب سخت)	Piper et al., 1982
سرب	میکروگرم در لیتر	2 - 1 (آب سبک) 7 - 4 (آب سخت)	Piper et al., 1982
نیکل	میکروگرم در لیتر	64 - 25 (آب سبک) 150 - 110 (آب سخت)	Piper et al., 1982
جیوه	میکروگرم در لیتر	0/1	Piper et al., 1982